

Історія з вільненої Херсонщини: цивільні полонені, катівні у школах та російські мародери

[Читати на англійській](#)

Історія з вільненої Херсонщини: цивільні полонені, катівні у школах та російські мародери

31 березня 2022 року 42-річна бухгалтерка Любимівської школи Тетяна Вересок із плевнінним патрархом в яком. Після 9-годинного допиту людей відпустили з розракуном, що чергові розстріляють їх на першому ж блокпості...

Це історія про 7-місячну окупацію села Любимівка. Про те, як російські військові набігами грабували людей, перетворювали школи на катівні, склади награбованого та боєприпасів. Та як, попри пережите, українські вчителі навчають дітей не тільки з підконтрольних, але й окупованих територій Херсонщини.

Текст створено із задокументованих свідчень працівниць Любимівської школи — бухгалтерки Тетяни Вересок та директорки Альони Гергель для проекту Громадської спільноти «Свободний дім із прав людини в Чернівцях» «За ефективну підтримку чеської організації People in Need, у рамках ініціативи SOS Ukraine».

«24 лютого стало для нас шоком. Але це був той самий шок, як у 2014-му»

Село Любимівка знаходиться в Бериславському районі на Херсонщині. Через Дніпро до фронту тут лише 25 км (станом на січень 2024 року). Російські військові, заїжджаючи сюди в березні 2022 року, думали, що це місто: таким доглянутим та сучасним воно було.

Візд до села Любимівка

«Завісно, 24 лютого стало для нас шоком. Але це був той самий шок, як у 2014-му, коли «запалало» в Дону та Луганську. Ми розуміли: відбувається щось страшне. Та повною мірою усвідомили і відчували це після 10 березня, коли в наше село зайшли окупанти», — розпочинає розмову Тетяна Вересок, бухгалтерка місцевої школи.

До війни в Любимівському закладі повної загальної та середньої освіти навчалось 167 дітей. Із навколишніх сіл вони приїздили на уроки шкільним автобусом.

Зранку 24 лютого директорка закладу Альона Гергель зателефонувала знайомому поліцейському, аби зрозуміти, наскільки серйозною є воєнна ситуація в області. Почувши, що все страшно, вирішила перевести навчання в онлайн.

«В школу приходили лише техперсонал та педагоги. Ми готували укриття, аби люди із села могли там сховатися від обстрілів. Підвал у нас великий, проходить під усією будівлею. Ми зробили запаси води, облаштували ліжка для дітей. Згодом тут ховалися понад сто селян різного віку», — розповідає керівниця школи, яка проживає в сусідній Трудолюбівці.

День окупації для Любимівки починався так само як і попередній. Але все змінилось після 15 години, тоді красем села пройшла військова техніка РФ...

Окупанти обстрілювали село і звинувачували в цьому ЗСУ

10 березня російські танки, БТРи та інша техніка ночували за селом. Зранку наступного дня окупанти вперше обстріляли Любимівку. А потім заїхали в село й говорили місцевим, що це зробили ЗСУ.

«Згодом ми побачили, як росіяни неодноразово виїжджали за село, розвертали танки, міномети, стріляли по Любимівці. А потім звинувачували наших у цих обстрілах. Цьому є багато свідків», — говорить Тетяна Вересок.

Наслідки атаки на Любимівську школу

З 11 до 14 березня селянам заборонили навіть виходити з дворів. Найімовірніше, у ті дні в Любимівку зайіждали основні сили ворога та техніка. Потім на три дні людям дали «зелений коридор». Іхати дозволяли лише в бік окупованих прибережних сіл, Херсона, Криму, Тих, хто наважиться відправитися до вільної Нововоронцовки, погрожували розстрілювати в спину. Тоді з 1500 людей у селі залишилось 375. Серед тих, хто виїхав, була й Тетяна Вересок. З родиною вони оселились в Михайлівці, що була в «тихий» окупації за 37 км від дому жінки.

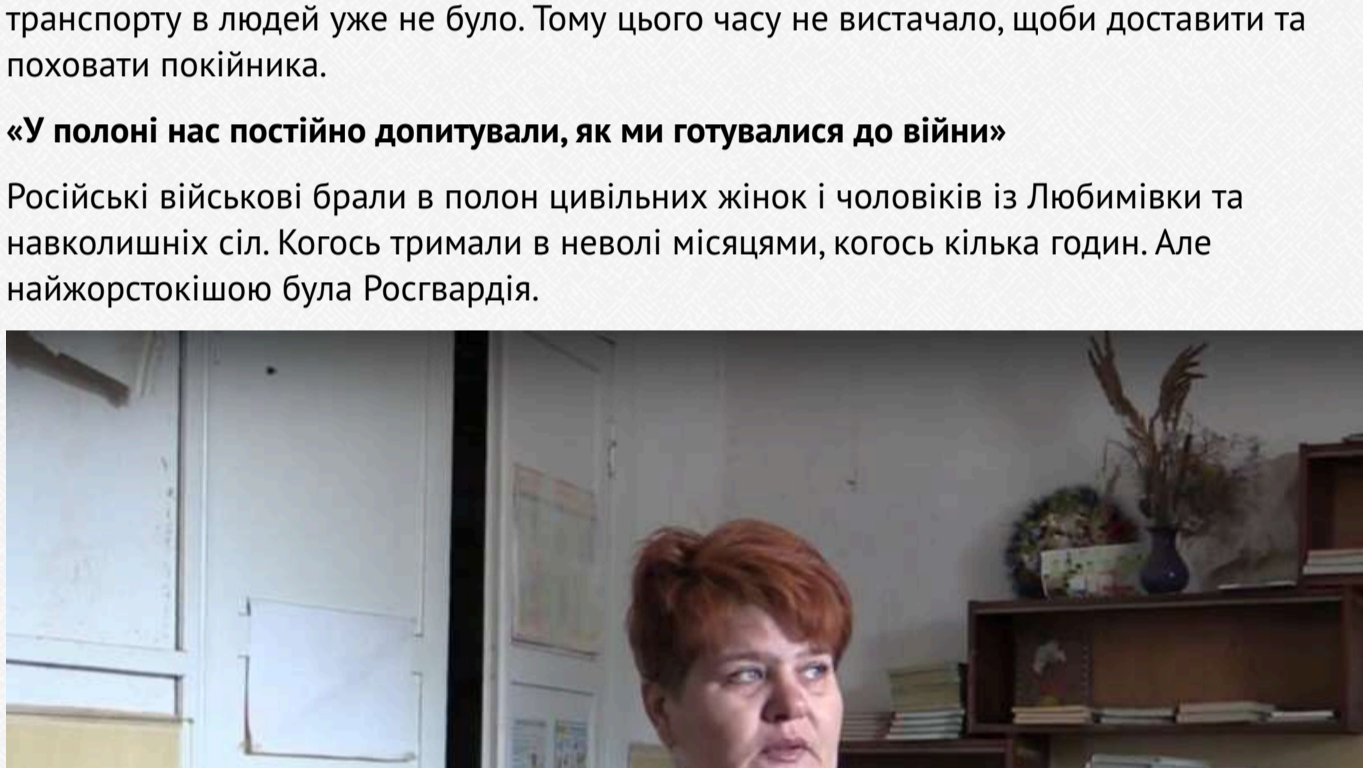
У Любимівці окупанти спочатку селились в господарських приміщеннях: майстерні, свинарник, мекхтоку. Попервах грабували лише розбиті будинки, які залишили господарі. А згодом, каже Тетяна, вигадали нову тактику: стріляти по замкових садибах, так змушували людей просити про евакуацію. Після від'їзду господарів грабували й ці будинки.

«За 7 місяців окупації в селі було 4–5 ротаций росіян. Це виглядало, наче набіги грабників. Після третьої хвилі в селі вже не залишилось цінних речей. Якось люди чули, як один окупант скаржився іншому: пообіцяв дружині привезти морозильну камеру, але в селі вже такого не було. Дуже засмутився через це», — пригадує Тетяна.

Через обстріли в Любимівці загинуло 10 людей різного віку. Вісьмох із них поховали у власних дворах, бо окупанти давали на це лише дві години. За словами Тетяни, транспорту в людей уже не було. Тому цього часу не вистачало, щоби доставити та поховати покійника.

«У полоні нас постійно допитували, як ми готувалися до війни»

Російські військові брали в полон цивільних жінок і чоловіків із Любимівки та навколишніх сіл. Когось тримали в неволі місяцями, когось кілька годин. Але найжорстокішою була Росгвардія.

Тетяна Вересок

«На блокпостах і в селах загалом стояло багато так званих ДНР-ців. Деякі з них попереджали нас: буде наліт росгвардійців, ховайте жінок, діточок, молодих хлопців... У Любимівці я точно знаю про шістьох людей, яких брали в полон. У нашій школі брались тримали зазвичай до двох діб, потім відпустили або перевезли в школу до села Біляївка. Отам була справжня катівня», — ділиться Тетяна Вересок.

З 31 березня 2022 року окупанти мали закрити Любимівку на в'їзд та виїзд. Аби взяти речі, Тетяна з плевнінником свого чоловіка приїхали додому. А дорогою до Михайлівки, на Осковорівському блокпості, російські військові взяли їх у полон. Це сталося об 11 годині.

У людей забрали документи, телефони, зав'язали очі, посадили в БТР і кудись повезли. Оскільки Тетяна знала місцеві дороги, то здогадалась, що це була Хрещенівська школа. Люди перебували там до 20-ї години.

«У полоні нас постійно допитували: як ми готувалися до війни. Особливо присипливим був командант кількох наших сіл «Восток», називав себе Сергій Володимирович чи Володимир Сергійович. Він був із Донецька, знав українську мову. Питав про АТОшників ЗСУ, родинні військові — хто пішов воювати. Ми казали, що нічого не знаєм, бо вони ж самі заборонили пересуватися селом... Загалом російські військові постійно говорили нам мерзні речі. Це були жальні слова, так вони виплескували ненависть... Але я досі не розумію, чим вона спричинена», — міркує Тетяна.

Жінці та її родичу пощастило: попри сильний психологічний тиск, їх не катували фізично. Але в громаді були люди, які зазнали тортур. Двоє хлопців із сусідньої Трудолюбівки були в полоні двічі. Вони не ділились подробицями із селянами, лише казали, що «там було все». Після другого разу один із хлопців покінчив життя самогубством.

«Додому відправили з тим розракуном, що нас розстріляють на першому ж блокпості»

О 20 годині 31 березня Тетяну з родичем знову кудись повезли. Знявши пов'язки, люди побачили той самий Осковорівський блокпост, свою автівку. Почалась командантська година, під час якої пересуватися заборонено. Але полоненим наказали їхати додому. Документів та телефонів їм не повернули, забрати їх можна було лише за два дні. Навіть перепустку не виписали, як це зазвичай робили в таких ситуаціях. Просто побажали: «дайте потихеньку». Але щоби дістатися Михайлівки, Тетяна з плевнінником мали перенести три ворожі блокпости.

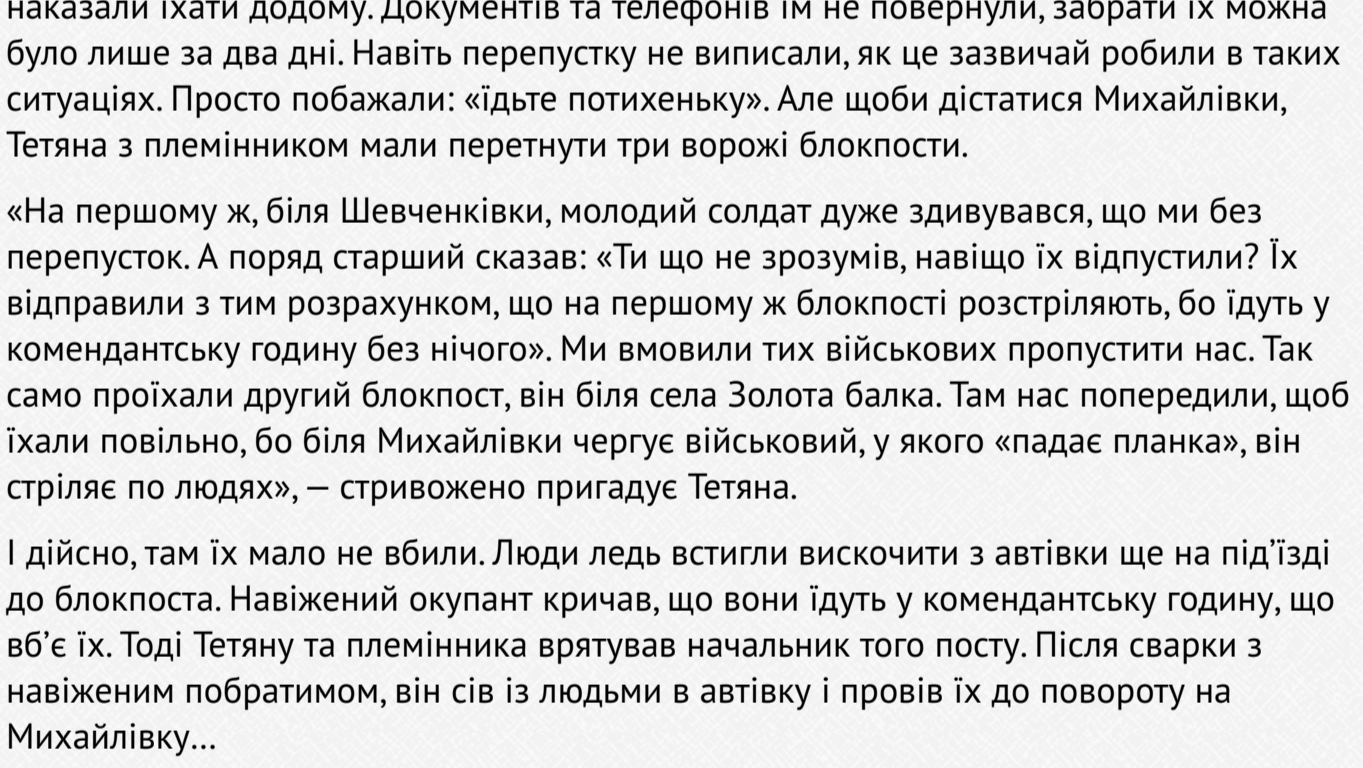
«На першому ж, біля Шевченківки, молодий солдат дуже здивувався, що ми без перепустки. А поряд старший сказав: «Ти що не зрозумів, навіщо їх відпустили? Іх відправили з тим розракуном, що на першому ж блокпості розстріляють, бо їдуть у командантську годину без нічого». Ми вмовили тих військових пропустити нас. Так само проїхали другий блокпост: він біля села Золота Балка. Там нас попередили, щоб їхали повільно, бо біля Михайлівки чергує військовий, у якого «падає планка», він стріляє по людях», — стривожено пригадує Тетяна.

І дійсно, там їх мало не оббили. Люди ледь встигли вискочити з автівки ще на під'їзді до блокпоста. Найважчий окупант кричав, що вони їдуть у командантську годину, що всі є їх. Тоді Тетяну та плевнінника врятував начальник того посту. Після сварки з навізеним поbartимом, він сів із людьми в автівку і провів їх до повороту на Михайлівку...

Оговтавшись від пережитого, Тетяна Вересок навіть в окупації не припиняла своєї роботи. Каже, аби вчителі та техперсонал могли отримувати заробітну плату і виживати.

«Я шукала інтернет: він іноді ловив біля Дніпра, іноді на горіщі й навіть у токах солом. Я вела свою Любимівську школу, також ще одну сусіднього села й Михайлівську, бо там бухгалтери не могли працювати. Уже коли виїхала в Кривий Ріг, то залишила тільки свою, Любимівську», — каже бухгалтерка.

З рейтингової школи окупанти зробили штаб, склади боєприпасів та награбованого
 Любимівську школу збудували в 1973 році. За рейтингом вона була другою в районі. Завдяки участі в програмі ІНШІ, в останні роки вдалося модернізувати класи, закупити техніку: зокрема, оновили кабінети хімії, математики, біології. Придбали 5 мультимедійних дошок, ноутбук, принтери, ламінатори, телевізори, 3-D принтер, облаштували інклюзивну кімнату... У школі створили сучасний простір, де дітям було комфортно вчитися та проводити час.

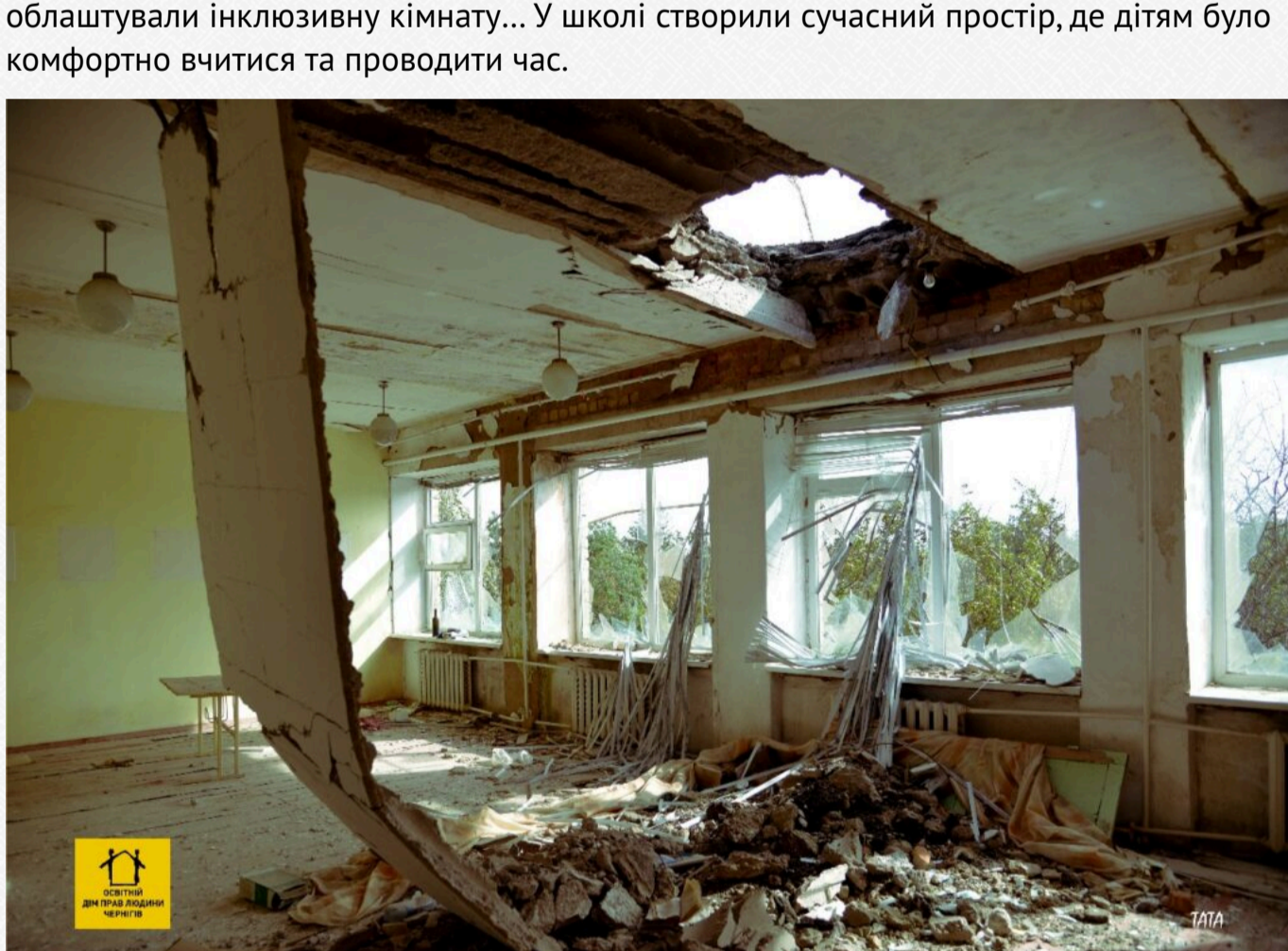

Наслідки атаки на Любимівську школу

Та наприкінці квітня 2022 комфорту прийшов кінець: у школу вдерлись окупанти. Вони перетворили сучасний навчальний заклад на штаб, склади боєприпасів і награбованого, тимчасову в'язницю для цивільних полонених. А ще — вигнали місцевих із підвалу й самі ховалися там. Аби мати швидкий доступ до укриття, позврили підлогу на першому поверсі. На даху постійно чергував снайпер, який стріляв по ногах тим, хто наближався до школи.

Вікна школи забарикадували мішками із землею, яку набирали прямо на подвір'ї. У кабінеті директорки облаштували туалет: «Здесь росли дорощи й користувалися отвором як туалетною ямою. Кабінет біології російські військові використовували, як тир.

Школа трічі зазнавала обстрілів. Два були в червні, тоді прилетіло в спортивну залу та дальню. Останній обстріл був 23 вересня 2022 року. Він завдав найбільших руйнувань.

Альона Гергель

«Обстріли — це була агонія росіян. Вони часто виїжджали за село і стріляли по ньому, щоби дискредитувати ЗСУ. А це вже були останні дні перед звільненням... Коли вчителі змогли зайти в школу, то були шоковані. Там валялося багато гірляз, росіяни залишили розтяжки. Ящики з боекомплектами були на першому поверсі, у майстернях. Пограбували все: техніку, навіть столірні машини з майстерні вивезли. На місці телевізори ми побачили тільки в «Здесь был телевизор». Відсюди стієє сморід. З техніки залишилося лише один принтер, але вони споганили і його: залишили там свої екскременти...», — з відразою каже директорка Альона Гергель.

Навчають навіть дітей з окупованих територій

Після звільнення Любимівки навчання відновилося, звісно дистанційно. На початок навчального 2022 року в закладі отримували освіту 232 дитини. З них 82 учні приєднувались з окупованих територій.

«На лівому березі дітей змушували ходити до російських шкіл, але вони навчаються додатково в нас: виконують завдання і надсилають. Іноді вони по шестеро приєднуються з одного гаджета. Ці збори помітили російські спецслужби, тому дітям стало складніше долучатися. Але багато цих учнів і зараз із нами», — говорить директорка закладу.

Наразі люди поступово повертаються в Любимівку та сусідні села. На початок 2023 навчального року в школі вчилосся 185 учнів. Але там ще є проблема з гаджетами та стабільним інтернетом.

Про фізичне відновлення будівлі школи поки що не йдеться. За словами директорки, громада не має на це коштів. Тому й діти, і колектив працюють дистанційно.

Пережите ще більше об'єднало колектив. Зараз Тетяна та Альона з родинами повернулись в рідні села. Люди живуть у модульних будинках, адже хати розбиті. За 7 місяців окупанти зруйнували 80% села. Та їхати кудись люди не хочуть, бо тут, у степу, їхня рідна земля...

Матеріал підготувала Наталія Найдук

Джерело: Дім прав людини у Чернівці

Текст: [Напад Росії на Україну](#) | [Війна](#) | [Україна](#) | [Політика](#) | [Питання](#) | [Терміни](#) | [Категорії](#) | [Літери](#) | [Українська об'єднана](#)

Харківська область | [Хмельницька](#) | [Київська](#) | [Львівська](#) | [Одеська](#) | [Дніпропетровська](#) | [Закарпатська](#) | [Чернівецька](#)

 Максим Левченко
 Редактор

04 лютого 2024 р., 16:53 Перегляди: 2662 Коментарі: 0

[Роздрукувати](#) [Надіслати товаришу](#)

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна	Новини	Конфлікти	Позиція	Думка	Події	Війна
Про нас	Редатрство	Політика	Коментарі	Думка	Відео	Блоги
Статті	Корупція	Кримінальні конфлікти	Різне	Економіка		
Архів	Економіка					
Закони	Новини світу	Кримінал				
Конфлікти						

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
 Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності
 прямого посилання на джерело. Усі права на текст,
 зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Розклад на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Важливі новини

Останні новини

- 18:01 Трамп повідомив про кадрові зміни в розвідвідомстві США та призначення нового виконувача обов'язків
- 22 травня 2026 г.
- 21:48 Окупанти атакували Кокотоп дронями: у місті чути вибухи
- 23:54 Операторка аэартних ігор «ЮЛ СІТІ ГЕЙМС» покарали на 4,3 мільйона гривень через скаргу гравців
- 23:50 У Києві через сильну зливу величезна фура майже повністю пішла під воду
- 23:44 У Новоросійську та іншіх міст Краснодарського краю РФ оголосили загрозу атаки БПЛА, працює ППО
- Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
- 23:38 Прокуратура не вивина доказів вини Василя Тетеру у справі його вбій
- 23:32 Борги на 23 мільйони та затоплені судна: в Одесі продають державне геологічне підприємство
- 23:30 Суд роз'яснив правила КАС: адвокатку Артему Питомцю відмовили у перетві справі 2021 року через трирічний ліміт
- 23:30 Звинувачення у конфлікті інтересів: адвокатка з Волині прогнала суд проти КДКА через скаргу колишнього клієнта
- 23:44 У Київському ТІК відрагували на скам'яді із побитими ветеранами війни Артема Мороза
- 23:08 «Прині договори» замість Рогозова: як на Харківщині без торгів розподіляють мільйони на захист енергооб'єктів
- 23:02 Жінка з немовлям на руках намагалась відібати чоловіка від представників ЦИК
- 23:56 Україна розраховує на оновлення позицій США та залучення Європи до перемовин, — Зеленський
- 22:50 Створення злочинної організації та розрота: перед судом постанову шість фігурантів справи Харківського ОВС
- 22:45 Ситуація на фронті: ставосє 166 боєзбитень, найбільше штурміє на Покровському та Гуляйпільському напрямках
- 22:39 США посилюють імміграційні правила: іноземці зобов'язують виїздити з країни на час розгляду грин-карти
- 22:33 У провінції ДП Контр через сплах Ебона обмежили покорони та заборонили ритуали біля покійних
- 22:27 «Підступні до Донецька стоять гарчачини»: батальйон Black Sky сланих військового вангазіяву РФ
- 22:22 У Києві п'яний водій Audi протаранив припарковане авто на Подолі
- 22:16 Росія розпочала експорт війни: у Мамі вперше збили російський «шахед»
- 22:10 ЗАЕС два місяці жиняться лише однією лінією: МАГАТЕ просить про локальне перенір'я для ремонту
- 22:04 Апеляційні суди залишили в силі 12-річні вироби двом гвалтівникам меповинітним на Кривоградщині та Дніпропетровщині

Теги новин

COVID-19 агресія Росії Атака **Війна** Втрощення

Война ВСУ Втрощення Демонь Трамп Донбас ДПТ Зеленський ЗСУ Київ Київ коронавірус Корупція

Напад Росії на Україну нападення Росії на Україну окупанти окупанти Порошенко Путін Росія Росія США Україна Україна ЧП Звинення коронавірус

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, напевно зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

[Голосувати](#)

Показати результати опитування
 Показати всі опитування на сайті